

PREDLOG ZAKONA

Nakazali pot do odškodnin razlaščenec

Izbrisani podrejenici šestih saniranih bank naj bi šli po pravico na Okrožno sodišče v Ljubljani. Odškodnino bi dobili le, če so bili zaradi ukrepa

Banke Slovenije na slabšem, kot bi bili sicer

Jelka Zupanič

V sanaciji bank razlaščeni imetniki delnic in podrejenih obveznic, tako imenovani izbrisani podrejenici, so po oktobrski odločbi ustavnega sodišča dočakali odgovor finančnega ministrstva, kako bi lahko po sodni poti dobili morebitne odškodnine. Ministrstvo za finance je dalo v javno razpravo predlog zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank.

Če odgovornosti ne bo mogoče naprtiti BS

Skupna vrednost vseh izbranih obveznosti je po podatkih ministrstva za finance 963 milijonov evrov, do morebitnih odškodnin pa bi lastniki izbranih obveznic in delnic v šestih bankah lahko prišli, če bo v pravnem postopku Okrožno sodišče v Ljubljani ugotovilo, da so bili na slabšem, kot bi bili, če jih zaradi ukrepa Banke Slovenije (BS) v letih 2013 in 2014 ne bi izbrisali.

Če bi Banki Slovenije (BS) dokazali krivdo, bi morebitno odškodnino razlaščenec plačala BS, sicer proračun. Ministrica za finance **Mateja Vraničar Erman** je pojasnila: "Izplačevanje odškodnin je v prvi vrsti naslovljeno na Banko Slovenije, če je ugotovljena njena odgovornost za ugotovljene morebitne nepravilnosti. Če pa te odgovornosti ni mogoče naprtiti Banki Slovenije, bo morebitno odškodnino poravnala država oziroma državni proračun. S to rešitvijo želimo zagotoviti, da bo tudi ta zakon skladen s tistim

delom ustavno zagotovljenega položaja Banke Slovenije, po katerem ne smemo dovoliti tako imenovanega monetarnega financiranja."

Denarja za morebitne odškodnine izbranim podrejenecem še niso zagotovili, sicer pa v finančnem ministrstvu tudi ne pričakujejo, da bi morali razlaščenim lastnikom vrniti odškodnino za celotni izbrani znesek. "V tem trenutku imamo v proračunu splošno zagotovljena sredstva za odškodnine za sodne postopke," je povedala Vraničar Ermanova. "To so sredstva, ki jih vsako leto rezerviramo za tovrstne odškodnine, za rešitve, ki jih ponujamo v tem predlogu zakona, pa sredstev v proračunih 2017 in 2018 še nismo načrtovali," je dodala. In menila, da bo na koncu "vse odvisno od tega, kakšen zakon bo sprejet in kako dolgo bodo trajali sodni postopki".

Kdo bi lahko tožil

Po pravico se bodo lahko odpravili delničarji z najmanj desetodstotnim lastniškim deležem in lastniki podrejenih obveznic, ki imajo do banke več kot 100 tisoč evrov terjatev. Manjši vlagatelji bi se lahko povezali in najeli skupnega odvetnika ali tožili s pomočjo društev **malih delničarjev**. Tožbo bodo morali vložiti šest mesecev po uveljavitvi zakona. Tistim razlaščenecem, ki ne bodo vložili tožbe, denimo **mali delničarji** NKBM, bo sodišče dodelilo skupnega zastopnika. Zato ni bojzani, da bi v primeru ugotovljene upravičeno-

sti do odškodnine kdorkoli od razlaščenec ostal izključen oziroma brez morebitne odškodnine. Seveda bi morali tistemu, ki bi jo bil dolžan izplačati, napisati zahtevek zanjo. Kaj pa že vložene tožbe zoper banke izdajateljice? Če bo sprejet ta posebni zakon, jih bodo lahko vlagatelji tožili le zaradi kršitev dolžnega ravnanja. Morebitne odškodnine zaradi razlaščenec torej ne bodo vplivale na obveznosti NLB, ki ji iščejo kupca.

Da se postopki ne bi vlekli v nedogled, naj bi jih sodišča združevala po bankah in zanje izdala eno samo sodbo, ki bi veljala za vse vpletene. Višje sodišče bi lahko omenjene postopke po bankah tudi združevalo. Banka Slovenije naj bi bila v 15 dneh na spletu objavila odločbo, s katero je bil izrečen izredni ukrep, oceno vrednosti sredstev banke, kompleksno oceno, na podlagi katere je bilo ugotovljeno, da so bili izpolnjeni pogoji za izbris, in tudi dokumente, iz katerih je razvidno pogodbeno razmerje med BS in ocenjevalcem vrednosti banke. Če bi prikrila osebne in druge poslovne skrivnosti, bi lahko tožeča stran zahtevala razkritje na sodišču.

V predlogu ponujajo pisci tudi formulo za izračun morebitne odškodnine, ki bi jo določili tako, da bi seštel nadomestilo za kvalificirano obveznost, ki je prenehala, in znesek obresti. Sodišče bi odločilo, za koliko je bil posamezen razred kvalificiranih obveznosti na slabšem.

Predlog zakona bo v javni obravnavi mesec dni, ministrica trdi, da bodo končni predlog pripravili s pomočjo pripomb in predlogov iz razprave, v parlamentu pa naj bi bil maja ali junija. Mudi se, ker lovijo šestmesečni rok za odpravo neustavnosti zakona o bančništvu.

Predlog žal nov udarec pravni varnosti

Iz **Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD)** so najavili, da bodo predlog zakona pokomentirali v prihodnjih dneh, po temeljiti analizi, ki jo bodo opravili njihovi strokovni sodelavci. Že takoj pa se niso mogli izogniti prvi oceni predloga iz finančnega ministrstva: "Že na prvi pogled je očitno, da žal predstavlja nov udarec pravni varnosti razlaščenih slovenskih vlagateljev in njihovi pravici do učinkovitega pravnega sredstva."

Izbrisane vrednosti ob sanaciji bank (v EUR)

	Delnice	Hibridni instrumenti	Druge podrejene obveznosti	SKUPAJ
NLB, d.d.	184,079.267,12	0,00	250,018.700,00	434,097.967,12
NKBM, d.d.	143,225.272,00	25,930.000,00	29,908.000,00	199,063.272,00
Abanka Vipa, d.d.	7,200.000,00	120,000.000,00	0,00	127,200.000,00
Factor banka, d.d.	12,246.536,46	5,000.000,00	17,727.000,00	34,973.536,46
Probanka, d.d.	17,925.208,66	0,00	40,937.300,00	58,862.508,66
Banka Celje, d.d.	16,979.769,65	15,145.000,00	76,875.400,00	109,000.169,65
SKUPAJ	381,656.053,89	166,075.000,00	415,466.400,00	963,197.453,89

VEČER

Vir: Ministrstvo za finance

Ce bi Banki Slovenije (BS) dokazali krivdo, bi morebitno odškodnino razlaščenem plačala BS, sicer proračun.

Foto: Robert BALEN